

ÚSPĚŠNÁ OBRANA OLOMOUCE PŘED
PRUSKÝMI VOJSKY BĚHEM SEDMILETÉ
VÁLKY

OBSAH

I. ÚVOD.....	3
II. SEDMILETÁ VÁLKA	
Olomouc v kontextu světového konfliktu.....	4
Úloha pevnostních měst.....	5
III. KONCEPT PRUSKÉHO TAŽENÍ NA MORAVU	
Friedrich II. a jeho plán.....	6
Způsob boje a dobývání.....	7
IV. KONCEPT OBRANY OLOMOUCKÉ PEVNOSTI	
Příprava pevnosti na obléhání.....	8-9
V. PRŮBĚH BITVY O OLOMOUC	
Obléhání pevnosti.....	10-11
Eliminace pruského zásobovacího konvoje.....	12-13
VI. ZÁVĚR.....	14
VII. POUŽITÁ LITERATURA.....	15

ÚVOD

Jedním z důvodů sepsání této práce je nepříliš důstojná podoba oslav 250. výročí neúspěšného obléhání olomoucké pevnosti pruskými vojsky v roce 1758. K této příležitosti proběhlo několik ukázek bojů, ať už a samotnou pevnost či týkajících se napadnutí pruského zásobovacího konvoje u Domašova nad Bystřicí a u Guntramovic. Ironií je, že rekonstrukce bitvy o Olomouc proběhla na fortu XVII v Křelově, který v té době vůbec neexistoval. Úsměvné je také to, že účinkující těchto akcí pochází z různých nezainteresovaných zemí Evropy či dokonce zbytku světa. Je tedy na pováženu nakolik byly tyto rekonstrukce věrohodné a autentické.

Naše představa o obléhání Olomouce je často povrchní a příliš zidealizovaná, v rozporu se skutečnými událostmi, které se pokusím v této seminární práci uvést na pravou míru. Mým cílem bude zaměřit se jednak na detailní popis několikátýdenního obléhání pevnosti Olomouc a jednak na okolnosti, které samotné bitvě předcházeli. V této práci se zaměřím především na přípravu pevnosti na útok. Pokusím se na ni nahlédnout z více hledisek. Zvláštní pozornost a důraz budu věnovat rozprášení pruského zásobovacího konvoje, jakožto rozhodujícímu činiteli, který znamenal pro obránce olomoucké pevnosti vítězství.

Chtěl bych také zpochybnit mýtus o neúčelnosti pevností. V obecném povědomí převládá názor, že budování pevností je ztráta času a peněz, které by se daly smysluplněji investovat do jiných důležitějších a prospěšnějších projektů. Jen si představte, co by se asi stalo s Olomoucí, Vídní a potažmo i celou habsburskou monarchií, kdyby takto uvažovali příslušné orgány v druhé polovině 18. století. Bez nadsázky se tehdy rozhodovalo o dalším osudu monarchie, který závisel také na výsledku obléhání Olomouce.

K danému tématu seminární práce toho moc napsáno nebylo, což je škoda vzhledem k potenciálu zkoumané problematiky, který není dosud plně využit. Pokud mám objektivně zhodnotit literaturu, tak ji hodnotím jako nedostačující. Některé publikace se pevnostní tematice věnují pouze okrajově, jiné mají čistě kompilační charakter. Přesto se najdou i kvalitní publikace, které mají pramennou základnu a vysokou odbornou úroveň. Mezi ně patří např. práce autorského dua Breburdy a Kupky s názvem *Pevnost Olomouc*, ačkoli není zrovna nejnovější a některé informace v ní uveřejněné již nejsou aktuální. Dobře se mi pracovalo také s knihou *Kámen a oheň* od zahraničního autora Christophera Duffyho, která by neměla rozhodně chybět v knihovničce žádného pevnostního nadšence.

SEDMILETÁ VÁLKA

Olomouc v kontextu světového konfliktu

Sedmiletá válka byla prvním světovým konfliktem, který se odehrával nejen na evropském kontinentu, ale také v zámořských koloniích v Severní i Jižní Americe a Asii. Příčinou bylo přetrvávající napětí mezi Velkou Británií a Francií ohledně kolonií a snaha Rakouska získat zpět ztracené Slezsko, které ukořistil v rámci války o rakouské dědictví Fridrich II. Stály proti sobě 2 silné koalice hlavních evropských mocností, na jedné straně Prusko a Velká Británie, na straně druhé Francie, Habsburská monarchie a Rusko.

A jakou roli sehrála v tomto konfliktu Olomouc? Fridrich II zamýšlel přesunout boje na Moravu (čili na nepřátelské území), která jednak nebyla tak dobře chráněna jako Čechy a jednak nebyla vyčerpaná válkou a mohla tak dobře zásobit pruskou armádu. Další důležitou okolností bylo štěpení sil rakouské armády, jelikož Rakušané nemohli tušit, zda Fridrich Veliký nemá v úmyslu také oblehnout Vídeň.¹

Zatímco Marii Terezii šlo o zachování integrity habsburské monarchie (záchrana Čech pro Marii Terezii) a znovunabytí Slezska coby průmyslově vyspělé oblasti, Fridrich II toužil po uzavření míru za výhodných podmínek², které by diktoval poražené straně (usiloval především o územní zisky). Dnes už můžeme pouze spekulovat o tom, jestli měl i daleko větší ambice. V cestě mu každopádně stála Olomouc, poslední větší překážka v postupu směrem na Vídeň.

¹ Stellner, F.: *Sedmiletá válka v Evropě*. Praha 2000, str. 178

² Kuch-Breburda M., Kupka V.: *Pevnost Olomouc*. Praha 2003, str. 103

Úloha pevnostních měst

Hlavních argumentů svědčících o prospěšnosti a smyslu pevnostních měst lze uvést hned několik. Mezi ty nejdůležitější patří bezesporu ochrana obyvatel pevnosti před zlovůli nepřátelské armády, dále pak samozřejmě pevnost představovala opěrný bod pro vlastní armádu, která tak mohla podnikat výboje za hranice ze zajištěné základny (pevnost byla chápána jako odrazový můstek). Pevnost sloužila také jako útočiště pro armádu (lazaret, ubytování vojska, přezimování) a také ji zásobila proviantem a municí. Nepřátelské vojsko si nemohlo dovolit nechat v týlu nedobytnou pevnost a postupovat dále do vnitrozemí.³ Další nezanedbatelnou funkcí pevností byla skutečnost, že zesilovaly přírodní překážky a umocňovali jejich účinek. U řek také pevnost dokázala kontrolovat říční dopravu (výběr poplatků) a případně zamezit přísunu zásob obléhatelům.⁴

Pevnosti byly tedy hrozbou, se kterou se muselo při vypracování plánu invaze počítat. Bylo nemyslitelné je přehlížet a tvářit se, že tu žádné nejsou. Všechny tyto funkce byly významné právě pro olomouckou bastionovou pevnost, která byla na svou dobu vysoce sofistikovaným, multifunkčním a obranyschopným pevnostním městem, které se v případě války mohlo aktivně zapojit do obranné taktiky domácího vojska.

Olomoucká pevnost byla rovněž specifická tím, že se v ní soustředila elita vojenská i duchovní. Pozoruhodné je, že tyto složky obyvatelstva ve městě společně bok po boku fungovali a navzájem se podporovali. K tomuto více či méně bezproblémovému soužití přispěla také určitou měrou okupace města pruskými vojsky za války sedmileté. Do bránění se zapojili ať už přímo, či nepřímo všichni olomoučané, kteří statečně zůstali ve městě a byli odhodláni jej bránit. Nic jiného jim ani nezbyvalo. Jakmile udělali první krok, už to nešlo vrátit. V těžkých chvílích se vojenská posádka, duchovenstvo, měšťanstvo a studentstvo rozhodlo táhnout za jeden provaz a nedovolit nepříteli, aby se zmocnil olomoucké pevnosti a posléze ji zneužil pro své dobovačné ambice.

³ Elbel M., Jakubec O.(ed.): *Olomoucké baroko. Proměny ambicí jednoho města*. Úvodní svazek. Olomouc 2010, str. 287, 288. Dle slov Fridricha II. pevnosti „jsou jako silné hřeby, které mají tu moc udržet provincie u státního celku“

⁴ Duffy, Ch.: *Kámen a oheň*. Brno 1998, str. 20

KONCEPT PRUSKÉHO TAŽENÍ NA MORAVU

Friedrich II a jeho plán

Nejdůležitější a nejvýraznější osobností pruského tažení byl pochopitelně pruský král Friedrich II. zvaný Veliký, který byl vynikajícím stratémem a během tzv. slezských válek i války sedmileté si vydobyl pověst největšího vojevůdce své doby. Většinu své vlády zasvětil občanským i vojenským reformám a válečným tažením za účelem zvětšit územní rozlohu království. Celkem se Friedrich II. během své vlády osobně zúčastnil více než dvaceti bitev a obléhání.⁵ Bezesporu právě on vymyslel celý koncept pruského tažení a vytyčil hlavní body, cíle pruské invaze na Moravu.

Záměr pruského krále byl prostý - dobýt Svidnici (slezskou pevnost), přenesení války na Moravu, bitva v terénu, který si vyberou Prusové, obležení Olomouce, pacifikace Čech a dobytí Prahy.⁶ Friedrich II. se domníval, nebo spíš byl hluboce přesvědčen o tom, že mu jeho sofistikovaný plán do puntíku vyjde a vůbec si nepřipouštěl případný nezdar. Ani ve snu by ho nenapadlo, že celé jeho tažení ztroskotá na neúspěšném dobývání Olomouce, kterou tak lehce ve válce o habsburské dědictví pokořil.

Naneštěstí pro pruského krále se časy změnila a olomoucká pevnost byla připravena na jeho agresi adekvátně odpovědět. Rovněž císařská armáda se dočkala reforem a prošla modernizací, čímž se téměř vyrovnala pruské síle. Sílu císařské armády navíc umocnila právě olomoucká pevnost, která byla rovněž modernizována bastionovým systémem opevnění, které představovalo na svou dobu velice účinný štít, který byl vskutku nepřekonatelný, o čemž se na vlastní kůži přesvědčili prusí vojáci.

⁵ Kupka, V.: *Stavitelé, obránci a dobyvatelé pevností*. Praha. 2005, str. 131, 132

⁶ Romanák A., Bělina P., Andrlé P.: *Olomouc-Domašov 1758*. Praha-Litomyšl. 1998, str. 19 In: *Dopis pruského krále Fridricha II.*

Způsob boje a dobývání

Síla pruské armády tkvěla především v polních bitvách na otevřených prostranstvích, kde neměla takřka konkurenci. Tuto skutečnost si rakouští velitelé moc dobře uvědomovali a byli tak nuceni jí přizpůsobit obrannou taktiku, která spočívala v záškodnickém způsobu boje, čili v drobných útocích na nepřítele, které měli za úkol vnést do pruských řad zmatek, strach a nejistotu. Tyto přepady podnikaly ze zabezpečených výchozích bodů - pevností, které byly nezbytné pro efektivní vedení této partizánské války.⁷

Na rozdíl od polních bitev, ve kterých po čase zavládl chaos a počet obětí byl enormní, dobývání raně novověkých bastionových pevností bylo zdoluhavé a řídilo se určitými pravidly (logikou, řádem), které nebylo možno výrazně porušovat, chtěl-li útočník dosáhnout úspěchu. Bylo zapotřebí zvážit stav armády a její bojové možnosti, stav výzbroje, předem rozvrhnout zásobování armády atp. Nedoporučovalo se například útočit v zimním období (hrozba nemocí, nedostatek píce) ani v časném jarním období (nedostatek zeleného krmiva).⁸ Podcenění těchto okolností by mohlo mít pro obléhatele katastrofální následky.

Obléhatele měli několik možností jak dobývat pevnost. Nejsnazší bylo samozřejmě použít lest a do pevnosti proniknout bez sebemenšího odporu. Toto se ovšem málokdy podařilo a bylo nutné přece jen vyvinout nějaké větší úsilí. Obléhání, jak píše Duffy, se dělilo na pravidelné a nepravidelné. K nepravidelnému způsobu obléhání patří např. bombardování, které mělo spíše demoralizovat městské obyvatelstvo a posádku, než nadělat škody v opevnění.⁹ Naopak pravidelné obléhání spočívalo v hloubení zákopů, které byly dvojího druhu. Buď se jednalo o klikaté zákopy tzv. sapy (kolmo k linii opevnění), anebo příčné spojovací zákopy tzv. paralely (probíhaly rovnoběžně s linií opevnění), které sloužily jako kryté cesty spojující strany obléhacích postavení. V případě olomoucké pevnosti došlo ke kombinaci obou způsobů dobývání.

⁷ A. Romaňák, P. Bělina, P. Andrlé, *Olomouc-Domašov 1758*, str. 50

⁸ Duffy, *Kámen a oheň*, str. 98

⁹ Tamtéž

KONCEPT OBRANY OLOMOUCKÉ PEVNOSTI

Příprava pevnosti na obléhání

Z hlediska zásobování obléhaných musel velitel pevnosti prohlédnout zásoby střeliva, sehnat dobytek z venkova, sepsat seznam městského obyvatelstva a jeho potravinových zásob. Musel také zvrátit proces rozpadu. Z glacis bylo zapotřebí odstranit domy, stromy atd., kasematy musely být vyčištěny a náležitě vybaveny pro pobyt nemocných a raněných, bylo taktéž nezbytné zhotovit a osadit palisády a spousta jiných obranných opatření.¹⁰

K nim patřilo z hlediska zajištění zdravotní péče vyčlenění vhodných prostor (např. klášterů) pro potřeby vojenských špitálů, část duchovenstva proto musela pevnost opustit. Zvyšovala se finanční hotovost zejména z důvodu zajištění stálého vyplácení žoldu posádce, ale také z důvodu nakupování zásob. Ve městě byla za účelem udržení kázně dokonce pro výstrahu případným dezertérům, zrádcům, lichvářům aj. vztyčena šibenice. Valná část okolí pevnosti byla zatopena.¹¹

Vodou byly napouštěny pevnostní příkopy a inundační kotliny, severně, východně a jihovýchodně od města. Nezatopeno zůstalo pouze předpolí mezi Řepčínem a Novými Sady. V okolí pevnosti byly taktéž strženy všechny mosty i mlýny. Ve městě se trhala dlažba, která měla posloužit jako materiál na opravu opevnění, na pevnostních prvcích byla rozmisťována děla, před která se umísťovaly valové koše naplněné zeminou – tyto koše měly za úkol obklopit otevřená dělostřelecká postavení na valech a chránit tak dělostřelce. Z obytných domů v západní části města byly odstraněny střechy, aby se zmenšilo riziko požáru. Civilní obyvatelstvo bylo pověřeno protipožární službou. Byly zřízeny malé požární hlídky, které měly mít na starosti ohlašování požárů způsobených nepřátelským ostřelováním. Olomoucká pevnost si vzala ponaučení ze své minulosti a ve srovnání s rokem 1741 byla nyní na obléhání dobře připravena.¹²

Velitelem olomoucké pevnosti byl jmenován polní zbrojmistr Ernst Dietrich Marschall, jenž se doposud vyznamenal jako významný velitel pevností Maastricht, Lucemburk, ale také například velel pěchotě na pravém křídle Daunova vojska v bitvě u Kolína. Za tyto zásluhy byl několikrát vyznamenán a povýšen Marií Terezií, která mu i nyní

¹⁰ Duffy, Ch.: *Kámen a oheň*. Brno 1998, str. 100

¹¹ Válka, Z.: *1758 - Olomouc a Prusové*. Olomouc 2001, str. 49

¹² Kuch-Breburda M., Kupka V.: *Pevnost Olomouc*. Praha 2003, str. 108, 109

svěřila svou důvěru. Téměř dva měsíce úspěšně čelil pruskému obléhání až do příchodu vyprošťovací císařské armády polního maršála Dauna.¹³

Z organizačního hlediska velitel pevnosti svolal radu, jenž se radila o nutných opatřeních pro případ pruské agrese. Rady se např. zúčastnili krajský hejtman olomoucký, přerovský krajský hejtman a jiní. Jednalo se mimo jiné také o to, jak připravit venkov na pruskou invazi. Venkovskému obyvatelstvu se nařídilo, aby se s veškerým dobytkem odebralo do hor. Bylo shledáno, že veškeré nadbytečné seno a obilí z přerovského a olomouckého kraje se má zkonsolidovat do Olomouce a přebytky odeslány armádě do Čech. Stejně bylo naloženo i s koňmi, bez ohledu na to, komu patřily.

¹³ Kupka, V.: *Stavitelé, obránci a dobyvatelé pevností*. Praha. 2005, str. 256, 257

PRŮBĚH BITVY O OLMOUC

Obléhání pevnosti

Dne 25. dubna se dal Friedrich II. na pochod ze slezské Nisy, 28. dosáhl Krnova. 1. května vyrazil král z Opavy a o dva dny později zastavil v okolí Štarnova u Šternberka, kam se k němu připojil hlavní voj pruské armády pod velením maršála Keitha. Králův předvoj se hnul směrem k Litovli, kde nechal zřídit polní pekárny. Za králem zaostával Keith, který obsadil se svými vojsky předešlé stanoviště krále. Poté se odebral král do Olšan a nařídil obsadit Prostějov. Po jeho obsazení se zde utábořil. V průběhu obléhání byl jeho hlavní stan zřízen v Křelově u Olomouce.

Domácí vojsko se rovněž přesouvalo a to následujícím způsobem. Laudon opustil 2.května Chudovu a postupoval směrem na Zábřeh, kam dorazil 5. května, o tři dny později vtáhl do Konice. Daun byl opatrnější a nemínil se hnát doprostřed pozic pruského krále. Rozložil své síly u Litomyšle a zabránil tak pruskému generálovi Ziethenovi vyloupit tamější sklady a zaujal výhodné pozice - ovládal průsmyky vedoucí z Moravy do Čech.

Jak už jsem tu jednou zmínil, dobývání se uskutečňovalo pomocí hloubení zákopů. Nejinak tomu bylo i v případě obléhání Olomouce. Na paralelách pruská armáda zřídila dělostřelecká postavení, ze kterých měla artilerie prorazit průchod v hradbách, kudy by mohla pěchota provést zteč pevnosti. Intenzivním bombardováním se mělo docílit zstrašovacího efektu a přinutit obránce ke kapitulaci.¹⁴ V případě selhání dělostřelectva měli přijít na řadu minéři, kteří měli za úkol podminovat hradby, odpálit miny a výrazně tak poškodit bastionovou hradbu.

Bombardování Olomouce bylo zahájeno v ranních hodinách dne 31. května 1758. Intenzita palby během jednoho dne obránce zaskočila, avšak nedošlo k výraznému poškození města ani hradeb. Na toto ostřelování odpovědělo pevnostní dělostřelectvo se stejnou silou. Obráncům se např. podařilo vyřadit z provozu dělostřeleckou baterii na Tabulovém vrchu. Při budování první paralely se plukovník Balbi, jakožto velitel obléhacích prací, dopustil velké chyby, když neodhadl účinnou vzdálenost dělostřeleckých pozic od pevnosti. Prusové tak byli nuceni vybudovat druhou paralelu, tentokrát blíže pevnosti. V následujících dnech palba Prusáků ochabla a převážila palba obránců. Pruský král si osobně prohlédl obléhací práce a vyjádřil svou nespokojenost, pokáral Balbiho za jeho chybu a zároveň mu nařídil pálit na hradby. Prozíravě chtěl, aby město zůstalo zachováno. Po návštěvě Friedricha II se zlepšila

¹⁴ Romanák, A., Bělina P., Andrlé P.: *Olomouc-Domašov 1758*, str. 43

jak intenzita ostřelování tak také zásobování obléhacího sboru. Dělostřelecká palba a podkopy se soustředily především na bastion č. VII. 26. června byl bastion v takovém stavu, že šlo přes něj provést útok. Obránci nebyli pasivní a aktivně bránili pevnost četnými výpady. Boje o Olomouc se odehrávaly i mimo samotnou pevnost. Prušákům se nepodařilo zcela obklíčit Olomouc a zabránit tak dodávkám potravin a vojáků do pevnosti. Kupodivu to nebyla olomoucká pevnost, která hladověla, nýbrž pruská armáda, které pomalu docházely nejen potraviny. Obtížné zásobení se stalo pruskému tažení osudným. Bylo rozhodnuto o vyslání kolosálního pruského zásobovacího konvoje, který neměl v dosavadní historii obdoby a který údajně čítal neuvěřitelné čtyři tisícovky vozů (naplněných potravinami, municí, penězi,...) a na dva a půl tisíce dobře vykrmeného dobytka. O výsledku bitvy se mělo rozhodnout jinde.¹⁵

¹⁵ Tamtéž, str. 44-50

Eliminace pruského zásobovacího konvoje

Zmíněný konvoj byl vyslán z opevněného slezského města Nisy a přes Opavu, Budišov nad Budišovkou, Domašov nad Bystřicí, Jívovou a Dolany měl doputovat až k pruskému obléhacímu sboru soustředěnému u Olomouce. Kolonu doprovázela odpovídající ostraha, celkem na 10 873 pruských vojáků. Plán přepadnutí zásobovacího transportu byl vypracován maršálem Daunem, který zamýšlel rozsáhlý klešťový manévr. Pro tento manévr určil jednak odřad generálmajora Laudona a jednak odřad generálmajora Josefa Žiškoviče. Laudonův odřad měl za úkol vyrazit od Konice k Moravskému Berounu, zatímco Žiškovič měl pochodovat od Dobromilic k Městu Libavá. Společnými silami měli konvoj rozprášit. Celá operace měla dvě fáze - srážku u Guntramovic a bitvu u Domašova.¹⁶

Dne 26. června se z Opavy dal konvoj na cestu, do Olomouce měl dorazit 28. června. Laudonův odřad dorazil 27. června do Šternberka, u Těšíkova se spojil s oddílem plukovníka Lania, od kterého se dozvěděl o pochodu Ziethenových vojáků směrem k předpokládanému místu bojů. Určil oddíly, které měly čelit Ziethenovu předvoji a sám rozvinul své síly mezi Dvořiským vrchem a Červenou horou, kde vyčkával na konvoj a Žiškoviče. Z ležení u Budišova se dal konvoj, pod velením plukovníka Mosela, na další cestu v brzkých ranních hodinách a zaskočil Laudona. Pruský prapor podnikl průzkum bojem podél jižního okraje cesty z Budišova do Horních Guntramovic, byl ovšem odražen. Zaujal tudíž postavení na Mlžném kopci, k nim se přidaly další prapory pruského vojska. Dorazila k nim také baterie pruských děl a zahájila palbu na levé křídlo císařsko-královských vojsk. Pruská pěchota sešikována na mlžném kopci zatlačila pravé křídlo císařských až k lokalitě Zlatá Lípa. Plukovník Mosel tak posílil pravé křídlo pruské sestavy a vytlačil oddíl plukovníka Lania z Dvořiského vrchu. Pět praporů Prušáků svedlo boj se třemi prapory císařsko-královského pěšího pluku. Nakonec musel Laudon zavelet k ústupu k Moravskému Berounu. Nebylo dosaženo hlavního cíle, avšak došlo k značnému zdržení postupu kolony. Bylo rozhodnuto že 29. červen bude vyhrazen pro odpočinek a vzpamatování ze srážky.¹⁷

K rozhodujícímu střetu došlo dne 30. června 1758, kdy vyrazilo zhruba 250 pruských vozů od Nové Věsky k Domašovu. Císařští je nechali projít a na Žiškovičův povel začli pálit na hlavní voj pruské zásobovací kolony. V pruských řadách zavládl zmatek a došlo k opravdovému boji. Ziethen se opíral o početní převahu a větší kázeň vlastních vojáků.

¹⁶ Romanák, A. Bělina P., Andrlé P.: *Olomouc-Domašov 1758*, str. 54

¹⁷ Tamtéž

Navzdory čemuž byli prušti vojáci odraženi. Utrpěli velké ztráty a ustoupili k Domašovskému kopci. Ziethen nařídil vozům, aby se obrátili (vyjely z úvozové pasti) a vytvořily vozovou hradbu. Laudonovi jezdci, ač jich bylo méně, rozprášili nepřátelskou kavalerii. Ohniska posledního odporu se podařilo rozbít s pomocí dělostřelecké baterie kapitána de Rouvroi. Celkem se bitvy zúčastnilo na dvanáct a půl tisíce Laudonových a Žiškovičových vojáků. Na pruské straně do bitvy zasáhlo asi o dva tisíce více vojáků. Raněných, mrtvých či pohřešovaných vojáků bylo téměř 2400, a to jenom na pruské straně. Prusači přišli také o nemalý finanční obnos, konkrétně o asi dva miliony pruských tolarů. Část z toho si rozdělili vítězni vojáci, něco putovalo do Vídně. Krátce poté, co se zpráva o výsledku střetnutí u Domašova a u Guntramovic dostala až k pruskému králi, odtáhl od Olomouce s nepořízenou. Osud moravského tažení byl zpečetěn.¹⁸

¹⁸ Tamtéž, str. 55-66

ZÁVĚR

Úspěšná obrana města Olomouce během sedmileté války je vzorovým příkladem užitečnosti a prospěšnosti budování pevností nejen na území habsburské monarchie. Ukázalo se, že vynaložené úsilí při budování Císařsko-královské hlavní hraniční pevnosti Olomouc nebylo zbytečné. Úspěšná obrana Olomouce před pruským vojskem znamenala také úspěch pevnostního stavitelství v moravském prostoru. Žádná soudobá pevnost nebyla slavnější a významnější. S takovým výsledkem počítal jen málokdo, o to větší pak byly oslavy na počest uhájení Olomouce.

Všechny vojenské neúspěchy, které Marie Terezie podstoupila v předešlých letech své vlády se díky úspěšné obraně Olomouce takřka zapomněly. Marii Terezii se konečně naklonilo štěstí. Podařilo se jí uhájit integritu habsburské monarchie, tedy hlavní úkol, který si předsevzala. Ten, kdo o ní dříve pochyboval, nyní musel hluboce smeknout. Vítězství upevnilo její postavení a přispělo nepochybně k její popularitě u českého národa.

POUŽITÁ LITERATURA

Duffy, Ch.: *Kámen a oheň*. Brno 1998

Válka, Z.: *1758 - Olomouc a Prusové*. Olomouc 2001

Kuch-Breburda M., Kupka V.: *Pevnost Olomouc*. Praha 2003

Romanák A., Bělina P., Andrlé P.: *Olomouc-Domašov 1758*. Praha-Litomyšl. 1998

Kupka V.: *Stavitelé, obránci a dobyvatelé pevností*. Praha. 2005

Martin Elbel, Ondřej Jakubec (ed.): *Olomoucké baroko. Proměny ambicí jednoho města*. Úvodní svazek. Olomouc 2010

Jindřich Schulz a kol.: *Dějiny Olomouce*. 1. svazek. Olomouc 2009